

Қазақ Ұлттық Аграрлық Университеті

Биологиялық қауіпсіздік кафедрасы

Тақырыбы: *Ет қоректілер описторхозын балау әдістері*

Орындаған: 413 топ студенті
Абдулдаева Альбина
Жетекшісі: Усманғалева С.С

Алматы 2014 ж

Зерттеу жұмысының негізгі мақсаты:

Ет қоректілерді описторхозын балау әдістері мен алдын алу шараларын меңгеріп, олардың тиімді үлгісін ұсыну

*Осы мақсатты шешу үшін төмендегідей
міндеттер қойылды:*

- Ақмола облысы бойынша описторхоздың таралуын зерттеу.
- Описторхозды зертханалық балау әдістері
- Ет қоректілер описторхозына қарсы ветеринариялық санитариялық шараларды ұйымдастыру

Материалдар мен әдістер

Зерттеулер Ақмола облысы, ветеринариялық клиникада және Қазақ ұлттық аграрлық университетінің биологиялық қауіпсіздік кафедрасының зертханасында жүргізілді.

Жалпы ережелер

- 1. Описторхоз – трематодоздар тобындағы гельминтоз, адамның және көптеген етқоректі жануарлар мен кеміргіштердің бауырындағы өт жолдарында, өт қабында және ұйқы безіндегі паразитті тіршілік ететін *Opisthorchis felineus* – екі айырмысық (сібір) арқылы пайда болады.
- 2. Дүние жүзінде описторхистардан барлығы 20 млн. жуық адам зардап шегеді.
- 3. Ресейде жыл сайын халық арасындағы барлығына дерлік субъектерде описторхозбен ауыратын 40 мыңға жуық адам тіркеледі және аурудың төмендеу нышандары байқалмайды.
- 4. Қазақстанда жыл сайын негізінен Ақмола, Шығыс-Қазақстан, Қостанай, Павлодар, Қарағанды, Батыс-Қазақстан, Солтүстік-Қазақстан облыстарының аумақтарында 1 300 - 1 500 описторхозбен ауру жағдайлары анықталады.
- 5. Описторхоз ошақтарындағы санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау ауруларды анықтау мен емдеуді;
- 6. инвазияның іс жүзінде және потенциалды берілу аудандарындағы алдын алу іс-шараларының кешенін;
- 7. описторхоз қоздырғышының аралық, қосымша және соңғы иелерін анықтауды және оның айналымының жолдарын белгілеуді білдіреді.

Балау әдістері

▣ **Клиникалық балау**

▣ **Фюллеборн әдісі.**

▣ **Дарлинг әдісі**

Адамдар – описторхоздың ақтық иесі

*Фюллеборн әдісінің
нәтижесі*

Описторхоз ж...

Гельминтоовоскопиялық зерттеу әдістерінің нәтижесі

№	Зерттелеген ет қоректілер	Зерттелген ет қоректілер саны	Ауруға шалдыққаны	Инвазиялық экстенсивтілігі %		
Дарлинг	Фюллеборн	Дарлинг	Фюллеборн			
1	Ит	12	1	3	8,3	25
2	Мысық	12	1	4	8,3	33,3
	Барлығы:	24	2	7	8,3	29,1

Opistorchus felineus

жұмыртқасы

Opistorchтың жұмыртқасы сопақ, көлемі 0,026-1,030 × 0,1-0,013 мм., ақ сары түсті, сыртқы қабықшасы бір жақ ұшына қарай қалыңдалған. Жұмыртқа ішінде қалыптасқан мирацидий бар.

Opistorchus felineus **жұмыртқасы**

Компрессорлық әдіспен жұмыс істеуде

Компрессорлық зерттеу әдісінің нәтижесі

№	Зерттелген балық түрі	Зерттелген саны	сынама	Зарарланған сынама саны	Инвазияның экстенсивтілігі %
1	сазан	18		11	61,1
2	табан	18		8	44,4
3	ақ қайран	18		3	16,6
4	бахтах	18		9	50
5	шабақ	18		7	38,8
6	шортан	18		8	44,4
7	ақ марка	18		2	11,1
	Барлығы:	126		48	38,1

Балықты метацеркарийге тексеру

Мысық емдеудің жүйелері

Гексихол	4	2	50
Бильтрицид	4	2	50
Празиквантел	4	4	100
Барлығы	12	8	66,6

ИТ емдеудің жүйелері

Гексихол	4	2	50
Бильтрицид	4	2	50
Празиквантел	4	4	100
Барлығы	12	8	66,6

АЛДЫН-АЛА САҚТАНДЫРУ ШАРАЛАРЫ

- Сатуға түсетін балықтарды ветеринариялық санитариялық сараптаудан өткізу;
- Егер балықты $-2...-13^{\circ}\text{C}$ мұздатылса, олар 24 күнде толықтай жойылады;
- -30°C температурада болса, 5 сағатта қырылады;
- Вакуумдық жағдайда өңдегенде;
- Етқоректілерге шикі балықты жегізбеу;
- Балықшылар кемесінде санитариялық тазалық сақтау шаралары қатаң сақталынуы керек;
- Адам және жануарлар нәжісінің суға түспеуін қадағалау керек.
- Балықшылар кемелерінде санитариялық тазалық сақтау шаралары қатаң жүзеге асуы қажет.
- Описторхозды жұқтырып алудан сақтандыру мақсатында алдымен жаңадан ауланған балықты кем дегенде 20 минут қайнату немесе қуыруы қажет. 1 кг балықты 200 грамм тұз салынған тұзды суда тұздау керек.

Алдын ала сақтандыру және емдеу шараларынан кейінгі жүргізілген фюллеборн әдісінің нәтижесі

1	ит	12	-
2	мысық	12	-
	Барлығы:	24	-

ҚОРЫТЫНДЫ

- Қорыта келгенде, жүргізілген зерттеу нәтижесіне сүйене отырып ет қоректілер описторхозын балау үшін Фюллеборн және қосымша иесі балықтарды компрессорлық әдістермен тексеру нәтижесі тиімді деп есептейміз.
- Алдын ала сақтандыру шараларын үнемі қадағалап отыруымыз керек.

Құрметті тыңдарман қауым кез –
келген аурудың алдын алу ол жеке бас
гигиенасына, және таза, балауса
өнімдерді қолдануға байланысты,
сондықтан сақтанайық ағайын!!!

*Көңіл қойып
тыңдағандары-
ңызға рахмет!!!*

Чтоб исполнялись все
твои желания!!!!